

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
v é g z é s e

Az ügy száma: Gfv.VII.30.437/2020/2.

A tanács tagjai: Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Tibold Ágnes előadó bíró

. Osztovits András bíró

Az I. rendű felperes:

A II. rendű felperes:

A III. rendű felperes:

A IV. rendű felperes:

A felperesek képviselője: Dr. Gyulai Sándor Csaba ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Szabó Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Szabó Tamás ügyvéd

A per tárgya: felmondás érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperesek

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma: Fővárosi Törvényszék 47.Pf.632.717/2020/4. számú ítélet

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: Pesti Központi Kerületi Bíróság 12.P.86.965/2019/17. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

Megállapítja, hogy a felperesek mint egyetemleges jogosultak az általuk megfizetett 50.000 (ötvenezer) forintból 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték visszatérítését kérhetik az adóhatóságtól.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek keresete

- [1] A felperesek keresetükben az alperessel 2007. április 26-án megkötött kölcsönszerződésen alapuló 2016. január 14-én kelt magánokiratba foglalt alperes általi felmondó nyilatkozat és a 2007. május 2-án készült közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozaton alapuló 2017. február 3-án kelt köziratba foglalt felmondó nyilatkozat érvénytelenségének megállapítását kérték. A felmondások érvénytelenségét számos okból állították, többek között arra hivatkoztak, hogy mindkét felmondás időpontjában túlfizetésben voltak,

Az első- és a másodfokú bíróság határozata

- [2] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította.

- [3] Döntését azzal indokolta, hogy a bíróság észlelte, miszerint a felperesek által érvényesíteni kívánt jog, a felperesek által kért megállapítás és az általuk előadott tények, valamint a jogi indokolás egymással ellentmondásban állt, a felperesek által előadott tényekből a kért megállapítás nem következik. A bíróság a perfelvételi tárgyaláson az anyagi pervezetés körében a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 237. § (1) bekezdése alapján közrehatott abban, hogy a felperesek a perfelvételi nyilatkozataikat megfelelően előterjeszthessék, felhívta a felperesi képviselőt a nyilatkozatának pontosítására. A felperesek jogi képviselője nem jelölte meg, hogy mi az a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényben (a továbbiakban: rPtk.) vagy egyéb jogszabályban rögzített érvénytelenségi ok, amelyet az általa hivatkozott tények megalapoznak.
- [4] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesek által hivatkozott körülmények bizonyítottsága nem az egyoldalú nyilatkozat érvénytelenségének, hanem legfeljebb csak annak megállapítását tenné lehetővé, hogy a felmondás alkalmatlan a célzott joghatás, a szerződés megszüntetésének a kiváltására. Ez viszont Pp. 342. § (3) bekezdése értelmében a kereseti kérelemhez és az érvényesített joghoz való kötöttség folytán nem volt vizsgálható.
- [5] A felperesek fellebbezése folytán eljáró törvényszék ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 382. §-a alapján helybenhagyta. Rögzítette, a felperesek fellebbezésükben kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezését kérték, a fellebbezési kérelemhez a másodfokú bíróság kötve volt.
- [6] A másodfokú bíróság megállapította, az elsőfokú bíróság a fellebbezésben hivatkozott eljárási szabálysértések nélkül hozta meg az ítéletét, az elsőfokú eljárás megismétlése, a mellőzött bizonyítás lefolytatása nem szükséges, mert az elsőfokú bíróság ítéletben kifejtett álláspontja megalapozott, figyelemmel az új polgári perrendtartás szigorú, a keresetben megjelölt jogcímhez való kötöttséget is előíró szabályaira. Az elsőfokú bíróság „közrehatása” nem terjedhetett odáig, hogy a tényállításból következő helyes jogi okfejtést, így az erre alapítható helyes kereset tartalmát közölje.
- [7] A másodfokú bíróság a felmondás érvénytelenségének megállapítása tekintetében visszautalt az elsőfokú ítélet helyes indokaira. Hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a felperesek keresetében egyértelműen megállapítani kért „érvénytelenséget” annak valós jogi tartalma szerint értelmezte, és helytállóan állapította meg, hogy nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely a felperesek által hivatkozott és sérelmezett körülmények fennállása esetén a szerződés vagy a felmondás semmisségét vagy megtámadhatóságát alátámasztaná. A keresetében kért érvénytelenségnek egyértelmű a jogi tartalma, ezért az nem értelmezhető akként, hogy a felperesek a felmondás hatálytalanságának megállapítását kérték.

A felülvizsgálati engedélyezése iránti kérelem

- [8] A jogerős ítélet ellen az felperesek 2020. november 2-án nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet eljárásjogi jogszabálysértésekre hivatkozással, egyúttal a felülvizsgálat engedélyezésére irányuló kérelmet is előterjesztettek a Pp. 409. § (2), (3) bekezdésre alapítottnan.
- [9] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben kifejtették, az első- és a másodfokú bíróság a Kúria közzétett ítélkezési gyakorlatával ellentétesen járt el, amikor a kereseti kérelemtől eltérően a szerződés (felmondás) érvénytelenségét arra hivatkozással nem állapította meg, hogy az a hivatkozott okokból nem érvénytelen, hanem joghatás kiváltására alkalmatlan. Állították, a Kúria a precedensképes Gfv.30.212/2019/6. szám alatt közzétett döntésében megállapította a felmondás érvénytelenségét ugyanazon a tényalapon, mint amit a felperesek is előterjesztettek a jelen eljárásban.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [10] A Kúria előjáróban rögzíti, mivel az elsőfokú bíróság határozatát a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésekre utalással és azonos jogi indokolásra utalással hagyta helyben, ezért a Pp. 408. § (2) bekezdése és 409. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem elbírálása érdekében a felpereseknek engedélyezés iránti kérelmet kellett előterjeszteniük.
- [11] A Kúria a felperesek engedélyezés iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján érdemben, a felülvizsgálat engedélyezése során is érvényesülő kérelemhez kötöttség perjogi szabályából következően [Pp. 2. § (2) bekezdés] - figyelemmel a felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2/2017. (IX. 13.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 6. pontjára - kizárólag a fél által megjelölt okból vizsgálta. Erre tekintettel kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az engedélyezés iránti kérelemben előadottakra figyelemmel megállapítható-e, hogy a jogerős ítélet a Kúria közzétett ítélkezési gyakorlatától eltérő jogértelmezésen alapul [PK vélemény 5. pont].
- [12] A Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben előadottak alapján a Pp. 409. § (3) bekezdésében foglalt követelmények - az alábbiak szerint - nem teljesültek.
- [13] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmükben a felperesek elvi jelentőségű jogkérdésként azt jelölték meg, hogy a kérelemhez kötöttségre vonatkozó rendelkezések megsértésével az eljáró bíróságok érdemben nem bírálták el az érvénytelenség megállapítására irányuló kereseti kérelmüket, ugyanakkor annak nem lett volna eljárásjogi akadálya, hiszen a hivatkozott kúriai határozat alapjául szolgáló ügyben a jelen perbelivel azonos tényalapon előterjesztett keresetet a bíróságok elbírálták, és megállapították a felmondás érvénytelenségét.
- [14] A Kúria hangsúlyozza, mind a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.), mind a Pp. szabályai alapján a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja. Az egyébként még az rPp. szabályai alapján lefolytatott eljárásban a Gfv.30.212/2019/6. számú ítéletében a Kúria ennek megfelelően a jogerős ítélet anyagi jognak megfelelőségét vizsgálta. Fel sem merült jogkérdésként a kérelemhez kötöttség, illetve az érdemi elbírálás mellőzése, a felülvizsgálati eljárás tárgyát eljárási szabálysértés egyáltalán nem képezte.
- [15] A felperesek engedélyezés iránti kérelme a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján abban az esetben lenne megalapozott, ha azonos jogkérdésben - nevezetesen a Pp.-nek a jogcímhez kötöttség körében az rPp.-hez képest újszerű, szigorúbb szabályai alkalmazásával összefüggésben - hivatkozott volna a Kúria jogerős ítélettől eltérő közzétett határozatára.
- [16] Mivel a Kúria a hivatkozott határozatában a felperesek felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében felvetettől eltérő elvi jelentőségű jogkérdésben foglalt állást, ezért a jogerős ítélet jogkérdésben nem tér el a hivatkozott kúriai határozattól. Hasonlóképpen foglalt állást a Kúria a Pfv.V.21.062/2020/6. szám alatt közzétett döntésében.
- [17] A Kúria észlelte, hogy a felperesek az érdemi felülvizsgálati kérelmükben, annak „jogi érvelés” részében további engedélyezési okokra is utaltak. A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem és a felülvizsgálati kérelem önálló szabályozásából az következik, hogy az engedélyezés iránti kérelmet a felülvizsgálati kérelemtől külön iratban, illetve azonos okiratba foglalás esetén szerkezetileg egyértelműen elkülönített formában kell előterjeszteni. A Pp. szabályozásában a felülvizsgálat engedélyezése az eljárás önálló szakasza. A felülvizsgálat engedélyezése körében a Kúria csak a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben foglaltakat vizsgálja, a jogerős ítélet vizsgálatát csak az engedélyezés feltételei szempontjából végzi el [PK vélemény 7. pont]. A fentiekből következően az engedélyezési ok megjelölését az engedélyezés iránti kérelemnek kell tartalmaznia. Mivel a felperesek a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmüket kizárólag a Pp. 409. § (3) bekezdésére alapítottak, ezért a felülvizsgálati kérelemben szereplő további, a felülvizsgálat engedélyezésére a jogszabály szerint alapot adó okokra történő hivatkozásukat a Kúria érdemben nem vizsgálhatta.
- [18] A kifejtettek értelmében a Kúria a közzétett ítélkezési gyakorlatról jogkérdésben eltérő ítélkezési rendelkezésre hivatkozással a felülvizsgálatot nem látta engedélyezhetőnek, következésképpen azt a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján megtagadta.

- [19] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés d) pontja és 50. § (2a) bekezdés a) pontja alapján a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem illetéke 14.000 forint. A felperesek 50.000 forint eljárási illetéket fizetett meg. A felperesek az általuk megfizetett 50.000 forintból 36.000 forintot visszaigényelhetnek az adóhatóságtól az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján. A Kúria tájékoztatja a felpereseket, hogy az illeték visszatérítését az adóhatóságtól kérniük kell, annak elbírálására az adóhatóság rendelkezik hatáskörrel.
- [20] A végzés ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.
- [21] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2021. február 16.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk. előadó bíró, Dr. Osztovits András sk. bíró